

ยุทธศาสตร์ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

(ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๒)

หลักการและเหตุผล

ทิศทางการพัฒนาของกระแสโลกมุ่งเน้นการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการพัฒนาทางด้านวัตถุเป็นหลัก แต่ผลของการพัฒนายังเกิดสงครามความขัดแย้งมากมายในโลก อีกทั้งปัญหาความเสื่อมทางด้านคุณธรรมจริยธรรม อันเกิดจากค่านิยม การกลบกลืนทางวัฒนธรรม จากภูมิภาคอื่นของโลก ก่อให้เกิดปัญหาสารเสพติด เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาชญากรรม การประทุพผิตทางเพศ การติดเชื้อโรคร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเหล่านี้กำลังรุกคืบเข้าไปสู่เด็ก และเยาวชนไทย อย่างรวดเร็ว และรุนแรง

ในขณะที่ประเทศไทยต้องปรับตัวเพื่อแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการเปิดการค้าเสรีกันมากขึ้น และรัฐบาลมีนโยบายสำคัญเรื่องการแก้ปัญหาความยากจนภายใน ๖ ปี ซึ่งนอกเหนือจากการเสริมสร้างให้คนไทยมีความรู้ในการประกอบอาชีพต่างๆ ที่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้แล้วการพัฒนาให้คนไทยมีพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ อาทิ มีปัญญา รู้จักการแก้ปัญหาในทิศทางที่ถูกต้อง ก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเองและสังคม มีความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู เป็นต้น จะเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ และช่วยลดปัญหาต่างๆ ทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันในโลกยุคโลกาภิวัตน์

ปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น หน่วยงานราชการ วัด มูลนิธิ สมาคม ฯลฯ ได้จัดฝึกอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับข้าราชการ เยาวชน ประชาชนทั่วประเทศอย่างหลากหลายรูปแบบ หน่วยงานเหล่านั้น ได้ดำเนินการตามสภาพและขีดความสามารถของแต่ละองค์กรโดยมีเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมและวิถีชีวิตที่ดีงามอื่น ๆ แต่ยังคงขาดหน่วยงานที่จะเป็นแกนกลางในการประสานงาน เครือข่ายองค์กรที่มีอยู่ดังกล่าว

ด้วยเหตุดังกล่าวคณะกรรมการบริหารสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) จึงมีมติให้ประกาศจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมขึ้นเป็นหน่วยงานเฉพาะด้านเพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรในการบริหารจัดการ และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนประสานงาน และสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายขององค์กรด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้มีพลังในการพัฒนาคุณภาพประชากรของชาติในด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อรักษาคุณภาพในการพัฒนาสังคมไทย

วิสัยทัศน์ (Vision)

ร่วมสรรสร้างสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืนด้วยฐานคุณธรรมจริยธรรม

พันธกิจ (Mission)

มีบทบาทหลักในการประสานและสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติของทุกภาคส่วนในสังคม

วัตถุประสงค์ (Purpose)

- . เสริมสร้างแนวคิด จิตสำนึกและพฤติกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคม
- . ประสานและสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคีด้านคุณธรรมจริยธรรม
- . ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ การวิจัย และการจัดการความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- . ให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลด้านคุณธรรมจริยธรรม

แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การประสานความร่วมมือและการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การวิจัยและการจัดการความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสื่อสารและการสร้างกระแสสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การประสานความร่วมมือ และการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคี

สร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรภาคีด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์กรที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชนในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง การพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรฐานขั้นต่ำ เชิงคุณธรรมจริยธรรม

แนวทาง / มาตรการ

- ๑.๑ พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายองค์กรภาคี ที่ทำงานด้านการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสังคม
- ๑.๒ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้และมาตรฐานขั้นต่ำด้านคุณธรรมจริยธรรมระหว่างองค์กรภาคี
- ๑.๓ สนับสนุนองค์กรภาคีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การวิจัย และการจัดการความรู้

ส่งเสริมการวิจัย เพื่อพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้และมาตรฐานขั้นต่ำ เชิงคุณธรรมจริยธรรม

แนวทาง / มาตรการ

๒.๑ พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการวิจัย

๒.๒ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านคุณธรรม จริยธรรม

- การวิจัยนวัตกรรมองค์ความรู้ และการจัดการองค์ความรู้
- การวิจัยนวัตกรรมกระบวนการเรียนรู้ และการบริหารการเรียนรู้
- การวิจัยแบบมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต้นและตัวชี้วัดเชิงคุณธรรมจริยธรรม ที่พึงประสงค์ในสังคม

๒.๓ พัฒนานักวิจัย และส่งเสริมเครือข่ายนักวิจัยในด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสื่อสาร และการสร้างกระแสสังคม

สร้างกระแสสังคมให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะเชิงคุณธรรมจริยธรรม ผ่านนโยบายสาธารณะ นโยบายองค์กร สื่อสาธารณะ เพื่อให้เกิดการเชิดชูคุณธรรมจริยธรรม และการผลิตซ้ำทางอุดมคติ รวมถึงการส่งเสริมมาตรการ และกระบวนการทางกฎหมาย การควบคุมทางสังคม ในการสร้างบรรทัดฐานทางคุณธรรมจริยธรรม

แนวทาง / มาตรการ

๓.๑ รับฟังความคิดเห็นสาธารณะจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะภาคประชาชน

๓.๒ เสนอนโยบายสาธารณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

๓.๓ สร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ ในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติขององค์กรในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

๓.๔ ส่งเสริมและเชิดชูแบบอย่างทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม เช่น บุคคล ชุมชน ประชาคม ฯลฯ

๓.๕ สร้างการมีส่วนร่วมของสื่อสาขาต่างๆ และทุกภาคส่วนในการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ

๓.๖ ส่งเสริมมาตรการ และกระบวนการทางกฎหมาย การควบคุมทางสังคม ในการสร้างบรรทัดฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

ด้านองค์กรภาคี

๑. องค์กรที่เกี่ยวข้องในการผลักดันนโยบายด้านคุณธรรมจริยธรรมของประเทศ

๒. องค์กรที่ทำงานด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

๓. สถาบันทางวิชาการและองค์กรที่ดำเนินงานด้านการศึกษาวิจัยทางคุณธรรมจริยธรรม

๔. สื่อมวลชนสาขาต่างๆ

ด้านประชากรเป้าหมาย

๑. ชุมชน ได้แก่ กลุ่มชุมชนชนบท ชุมชนเมือง และประชาคมต่างๆ
๒. สถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย
๓. สถานที่ทำงาน ได้แก่ หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน สมาคม / องค์กรวิชาชีพ
๔. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ นักการศาสนา ผู้นำทุกระดับ
ครู-อาจารย์ ตำรวจ ผู้คุมประพฤติ

เป้าหมายการดำเนินงาน ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๒)

๑. ด้านพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างแนวคิด จิตสำนึก และพฤติกรรม

กลุ่มประชากรเป้าหมายได้รับการสนับสนุนในการฝึกอบรม/เรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม
จำแนกเป็น

- กลุ่มเด็ก เยาวชน นิสิต นักศึกษา จำนวนไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน
- กลุ่มข้าราชการ/ธุรกิจเอกชน จำนวนไม่ต่ำกว่า ๘๐,๐๐๐ คน
- กลุ่มเกษตรกร/คนยากจน/ผู้ด้อยโอกาส จำนวนไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ คน
- กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ นักการศาสนา ผู้นำ
ทุกระดับ ครู-อาจารย์ ตำรวจ ผู้คุมประพฤติ จำนวนไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ คน

๒. ด้านการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายองค์กรภาคี

- มีองค์กรภาคีที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณไม่ต่ำกว่า ๕๐ องค์กร
- มีการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กรภาคี ไม่ต่ำกว่า ๒๐ ครั้ง ไม่ต่ำกว่า
๑๐๐ องค์กร
- มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรไม่ต่ำกว่า ๑๐ เครือข่าย
- มีบุคลากรขององค์กรภาคีได้รับการพัฒนาศักยภาพ ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ คน

๓. ด้านการศึกษาวิจัย

- มีมาตรฐานขั้นต้นและตัวชี้วัด ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- มีแผนการวิจัยและระบบการบริหารจัดการงานวิจัย ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- มีผลงานวิจัย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ เรื่อง
- มีนักวิจัยในเครือข่ายด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ คน
- มีบุคลากรขององค์กรภาคีได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย ไม่ต่ำกว่า ๑๕๐ คน

๔. ด้านเผยแพร่และการปลูกจิตสำนึกสาธารณะ

- การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมถูกกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐
- องค์กรมีนโยบาย แนวปฏิบัติและสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่สมาชิกในองค์กรไม่ต่ำกว่า ๕๐ องค์กร
- สื่อมวลชนมีกิจกรรมประจำในการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะไม่ต่ำกว่า ๑๐ รายการ
- มีงานมหกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมในภาคต่าง ๆ ของประเทศไม่ต่ำกว่า ๒๐ ครั้ง
- มีบริการและเผยแพร่ข้อมูลและการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น Website CD ฯลฯ
- มีการประกาศเกียรติคุณอย่างต่อเนื่องให้แก่บุคคลที่ทำความดีเพื่อส่วนรวมไม่ต่ำกว่า ๕๐ คน
- มีการยกย่องเชิดชูแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม ปีละ ๑ ครั้ง ได้แก่
 - องค์กรภาคีได้รับการยกย่องเชิดชูบทบาทด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ไม่ต่ำกว่า ๒๐ องค์กร
 - บุคคลได้รับการยกย่องเชิดชูในด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ คน
 - องค์กรที่ได้รับการยกย่องเชิดชูในการส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่ต่ำกว่า ๕๐ องค์กร
 - สื่อมวลชนได้รับการยกย่องเชิดชูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ไม่ต่ำกว่า ๕๐ คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มประชากรเป้าหมายมีแนวคิด จิตสำนึกและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ดีขึ้น
๒. สังคมไทยมีแบบอย่างของบุคคล ชุมชน ประชาคมที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม
๓. องค์กรภาคีที่ทำงานด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมีศักยภาพในการดำเนินงานมากขึ้น
๔. เกิดเครือข่ายการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรภาคีและภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพและเกิดพลังทางสังคม
๕. นวัตกรรมด้านองค์ความรู้ การจัดการความรู้ กระบวนการเรียนรู้และการบริหารการเรียนรู้ได้รับการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย
๖. สังคมไทยมีมาตรฐานขั้นต้นและตัวชี้วัดด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นรูปธรรม
๗. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมถูกกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔)